

EDINOST

Priloga vsak dan zjutraj, tudi ob nedeljah in praznikih. — Uredništvo: ulica sv. Frančiška Asiškega 20, I. nadst. — Dopolni list po pošti: ulica sv. Frančiška Asiškega 20, I. nadst. — Nežrakovna pisma se ne prejemajo, rokopisi pa ne vračajo. — Izdajatelj in odgovorni urednik: Stjepan Godina. — Lastnik koncesije lista „Edinost“: — Tak tiskovna Edinost. — Telefon uredništva in uprave št. 11-57. — Naročnina znaša: za celo leto 40 K, pol leta 20 K, tri mesece 10 K — za nedeljsko izdajo za celo leto 8 K, pol leta 4 K.

Poznamena številka za Trst in okolico 10 vln., znanj 12 vln. Oglasi trgovcev in obrtnikov po 5 vln.; oglasov, zabav, poslanice, vabila, oglasov denarnih zavodov po 30 vln.; oglas v letniku lista do 4 vln. 30 K, vsaka naslednja vrsta 3 K. Malo oglas po 4 vln. beseda, najmanj pa 80 vln. Oglase sprejema inšerati oddelček „Edinosti“. Naročnina in reklamacije se pošiljajo izključno upravi „Edinosti“. Uprava in inšerati oddelček se nahajata v ulici sv. Frančiška Asiškega 20. — Poštnebroje računa 841.653

Odstop začasnih vlad.

LJUBLJANA, 24. dec. Z ozirom na izpremembe v sestavi skupne vlade je odstopila Narodna vlada SHS. Ker so sedaj resorti za prehrano, finance, promet in narodno obrambo skupni, odpadele funkcije naslednjih poverjenikov: dr. Tavčarja (prehrana), dr. Kukovca (finance), dr. Pestonjka (promet) in dr. Lovro Pogačnika (narodna obramba). — Izdano je naslednje poročilo: Ker se je ustanovila skupna vlada v Beogradu, so podale vse pokrajinske vlade v smislu parlamentarnih običajev demisijo. Tudi Narodna vlada v Ljubljani je odposlala dne 23. t. m. zvečer v Beograd nastopno brzojavko: Ministrski predsednik Protić, Beograd. Vdano pozdravljač imenovanje centralne vlade, polagajo člani Narodne vlade SHS v Ljubljani na razpolago svoje mandate, sprejete od Narodnega Veća. Prosim, da predložite to skupno demisijo Njegovim kraljevim Visokosti regentu Aleksandru v blagohotno odločitev. Predsednik Josip Pogačnik (sledijo imena poverjenikov).

Jugoslovanska skupna zastava. — Državni grb.

BELGRAD, 24. dec. V ministrskem svetu je bilo sklenjeno, da se bodo odslej poslaništva in konzulati nazivali uradno: poslaništva in konzulati države Srbov, Hrvatov in Slovencev. Nadalje je sklenil ministrski svet, da se določi kot državna zastava kraljevine SHS trobojnica s horizontalno razvrščenimi barvami in sicer tako, da bo zgornji modra, v sredi bela in spodaj rdeča. Državni grb bo bel dvoglavi orol z naprsnim ščitom, razdeljenim na dve polji. Gorenje, večje, je zopet razdeljeno na dve polji. Na desnem belelem je rdeč križ s štirimi S (srbski grb). Leva polovica ima šahovsko ploščo belordeče barve, razdeljeno na 20 štrikotnikov (hrvatski grb). Dolenje polje kaže grb stare Ilirije (Slovenije) namreč na modrem polju bel polumesec, obrnjen proti gori, in med njegovima krajema belo peteržno zvezdo. Prej omenjena zastava označuje državnost in se naj izobeša na vseh državnih in deželnih poslopih ter na vojnih in trgovskih ladjah. Ministrski svet je nadalje sklenil, da se na vsem ozemlju kraljevine SHS proglasi ravnopravnost latinice in cirilice ter da se vse meščanske in ustavne pravice kraljevine Srbije razširijo tudi na vso drugo ozemlje Jugoslavije. Vse te sklepe ministrskega sveta mora odobriti državni svet.

Agrarno vprašanje v Jugoslaviji.

BELGRAD, 23. dec. V večeršnjem ministrskem svetu je bil izvoljen odbor za ureditev agrarnega vprašanja. V odbor so izvoljeni: dr. Petričić, dr. Spahio, dr. Kruli in Vitomir Korač.

Predsednik Masaryk o jugoslovanskem vprašanju.

PRAGA, 23. dec. V svoji poslanici narodni skupščini češoslovski se dotika predsednik Masaryk tudi jugoslovanskega vprašanja ter omenja: »Pričakujemo, da se bodo Romuni in Jugoslavi sporazumeli glede Banata. Ni mi treba orientirati, da je naše razmerje z Jugoslavi najslovesnejše in narekovano po skupnih bojih. Sosedstvo z Romuni nam zagotavlja neposredno občevarje. Naši in jugoslovanski politični krogi so do celja preverjeni o nujnosti neposrednega zedinjenja. Avstrijski Nemci zahtevajo dotično ozemlje. Opozorili pa so nas celo Madžari, da prebivajo na tem ozemlju Hrvat in Slovenec. — Kadar se bo spor med Italijo in Jugoslavo poravnal, in upati je, da se poravnava, bo stopilo na mesto pangermanizma srednje Evrope medsebojno približanje držav od Baltičkega morja do Adrije. To bo mogočen branik proti Nemčiji, dokler se ne odreče svoemu nagonu po osvajanju. Obenem bo zaščita Rusiji, ki bi bila na ta način ločena od Nemčije. Potrebujemo močno in na federativni podlagi zedinjeno Rusijo, potrebuje jo vsa Evropa. Rusija živi v težki krizi in jaz dvomim o tem, da bi si mogli Rusi pomagati brez pomoči zaveznikov. Kar se tiče Nemcev v naših deželah, je naš program že davno znan.

Masarykova poslanica.

PRAGA, 24. dec. Dr. Masaryk je v svoji poslanici izjavil med drugim: Prost je naš narod, neodvisen, spoštovan in uživa polno simpatijo v družbi evropskih narodov. Vedno si kličem v spomin, je li istina ta naša nova svoboda, ni-li morda le sen. Ne, svoboda naša je uspeh štiri letne vojne. Svet je bil razdeljen v dva tabora: na eni strani pravica, na drugi krivica. Zmagala je pravica nad krivico, duh nad materijo, resnica nad zaviljenim dejstvom. (Priljubljenost.) Na drugi strani je bil pruski militarizem, stremenje po zavladanju celemu svetu. Pangermanizem je hotel zavojevati ves stari svet: Evropo, Azijo in Afriko, udeležiti je hotel stoletne sanje: Berlin-Bagdad. Zavojevati je hotel vzhodno Evropo, kar bi imelo za posledico podjarmljenje zapada. Toda na mesto utrulene Rusije je stopila mlada in sveža Amerika. Krasne zmage maršala Focha so dovedle do tega, da je pravica diktirala krivici mirovne pogoje. Avtokracija je podlegla, demokracija vstala. Načela predsednika svobodne Amerike, velikega demokrata Wilsona, so pokazala nove poti, in ta načela so zmagala. Konsekventno je oznanjal pravico vseh držav, malih in velikih, do samoodločbe narodov. Vsa politična moč izhaja, kakor je že rekel Lincoln, iz naroda. Iz naroda, narodu, za narod: to so načela našega velikega zaveznika. — Dr. Masaryk je omenjal zasluge češkega naroda za osvoboditev izpod jarma. V razvoju Rusije med vojno se zrcali razvoj naše armade. Stara vlada Stürmerjeva je bila proti upostavitvi naše armade na Ruskem. Tudi Kerjenski je bil v začetku proti nam in šele kasneje je bil drugih nazorov, ko so naše čete izvajale Bruslovo zmago, ki je bila v prvi vrsti zasluga Čehov. Pohvala Brusilovega, Aleksandra in drugih vojskovodij prihaja za to. Šele po velikem trudu se je posrečilo, organizirati ves zbor, ki je štel prvotno 50.000 in kasneje 100 tisoč dobro opremljenih mož. Sposobnost naših junakov, vzorna disciplina in pa hrubezen do domovine so bile vzor njihovim tovarišem. Ne smemo pa pozabiti naših mučnikov pod habsburškim terorjem in tisočev žrtev, ki jih je zahtevalo ujetništvo v Rusiji, ki jih krije hladna ruska zemlja ob Mur-

manski obali, v Turkestanu in na drugih ogromnih ravninah Rusije. V vseh deželah imamo češke grobove. Njim gre naša zahvala, njim se moramo oddolžiti najprej. Naša vojska se je bojevala na vseh bojnih in povsod je močila češka kri bojne poljane. Toda zmagala je naša pravična stvar. Naši junaki so nam izvojevali svobodo, neodvisnost in lastno državo. S tega mesta se zahvaljujem vsem članom kraljevine češoslovanskega Narodnega sveta za Rusijo in posebno umrlemu glavnemu tajniku Juriju Klecandiju. Prva je bila Francija, ki je priznala v februarju pomen našega naroda za zaveznike in za Evropo. Francija je prva priznala naš Narodni svet v inozemstvu in je upostavila in ves čas vzdrževala našo armado v Franciji in kasneje v Rusiji. Bila je v resnici velikodušna napram našemu narodu.

Iz jugoslovanskega sveta.

Pozdrav ljubljanskega škofa, dr. Jegliča — regentu Aleksandru. Brzojavka ljubljanskega škofa v Beograd, odposlana dne 14. decembra, se glasi: »Škof ljubljanski z duhovniki in katoliškimi narodom sporoča o prvem prazniku zaželenega zedinjenja Vašemu Visočanstvu in vrhovni vladi izjavo popolne vdanosti in iskrene spoštovanja v veselji nadi, da se bo naša mlada država po pripomoči Vsemogočnega hitro uredila, ugodno razvijala in bujno vzcvetela. — Odgovor regenta Aleksandra dne 22. decembra: Iskreno se zahvaljujem Vam, gospod škof, kakor tudi duhovništvu in katoliškemu slovenskemu ljudstvu za izraz vdanosti ob prvem prazniku našega narodnega zedinjenja in upam, da se bo nova ustanovljena država s pomočjo božjo in sodelovanjem vseh sil našega naroda krepko razvijala v blagor in prospeh vseh državljanov. — Aleksander.

Regent Aleksander kočevskim Slovincem. Na vdanostno brzojavko Narodnega Sveta za Kočevsko je došel iz Beograda sledeči brzojavni odgovor: Kočevskim Jugoslovancem, dolgo zatiranim, sedaj svobodnim in zedinjenim s celim narodom pošiljam iskrene pozdrave. — Aleksander.

Na protestnem shodu, ki se je vršil prošle nedeljo v Ljubljani, je v imenu koroskih Slovencev govoril dr. Müller, ki je povdarjal, da je rešitev vprašanja o severni meji ravno zato važna, ker imamo na severu za mejo našega Germana. Za vso Jugoslavijo pa ima slovenski Korotan tudi ta pomen, da je od nekdanj zadrževal germaniziranje, prodirajoče proti vzhodu. Če bi ne bilo koroskih Slovencev, bila bi dežela Kranjska že davno ponemčurjena.

Za nas sta Celovec in Bellak važna kot križišča železnice, ki vodijo proti jugu. Ta križišča hočejo imeti Nemci, da bi preko Jugoslavije prišli v zvezo z Italijani, da bi tako Jugoslavo in naše gospodarske težnje potisnili na stran. To važno gospodarsko vprašanje ni važno samo za koroske Slovence, ampak tudi za vse druge. Že so Nemci poklicali Italijane v St. Vid. Sedaj je zadnji čas, da tudi enkrat povemo, da so to naša mesta, naši kraj in da zaključimo: Od teh roke proč! Kako delajo Čehi? Kljub temu, da so zagotovljeni vsa kršna pomoči od entente, ne čakajo nanjo, temveč so sami z lastnimi četami zasedli celo Slovaško in nemško Češko. Samo pred našimi puškami in srbskimi uniformami se bodo Nemci uklonili in le na ta način se bo de nehalo preganjanje Slovencev na Koroskem. Ako nečete, da nastane na Koroskem narodovo grobišče, v deželi, kjer imamo rudo, premog, svinec, pomagajte in sicer takoj. Bodi trd, nelzprosni mož, jeklen, kadar je braufit čast in pravdo domovine tvoje!

Koroska tragedija. »Jugoslavija se poroča: Za gorilskimi in kraskimi begunci prihajajo v najnovšem času še koroski. Malone skoro vsa koroska slovenska inteligenca je že na Kranjskem, ker v Korotanu ni več varna pred nasilji nemške soldateske. Nihče jim ne nudi varstva. Narodni svečniki iz Roža zaman hodijo v Ljubljano iskat pomoči k slavni Narodni vladi. Odpravljajo jih tamošnji gospodje z izrazi, kakor: »Ali so že zopet tukaj, že zopet ista stara reč!« Nekemu duhovniku, ki je hotel informirati Narodno vlado o nasiljih nemških vojsk proti slovenskemu življu v Korotanu, so celo rekli: »Ja, kaj pa hočete vendar, saj se še nikomur niti las ni skrivilo, dotični svečenik pa je moral sam pobegniti iz svoje župnije, ker niti življenja ni bil več varen pred najlujskimi nemškimi župljanji! Vse kaže na to, da smatra SHS Narodna vlada v Ljubljani zibelko Slovenstva še vedno za pastorko, ki ni vredna nobenih žrtv več. Časopisi prinašajo cele strani poročil o zatiranju koroskih Slovencev, a za njihovo varstvo se ne ganejo prsti ljubljanskih močev. Izgovorji, kakor, da nimamo potrebne moči, da zasedemo naši državi pripadajoče dele Korotana, so ničevi. Resnica je le, da ni nikjer resne volje za to. Naj poverjenik za narodno obrambo pošlje one stotine vojakov, ki brezdelni in sami nezadovoljni posedajo po ljubljanskih vojašnicah in gostilnah tja, kjer so potrebni in kamor bi gotovo vsi radi šli, naj se požovejo prostovolci, katerih istotako nedvomno ne bi manjkalo in stvar bi bila rešena. Seveda, če Narodna vlada misli, da je že izvršila svojo dolžnost, če je poslala par stotin vojakov v Borovlje, potem je to dovolj žalostno in značilno. Posledice nebržnosti se že kažejo. V samem sedišču vrhovne komande jugoslovanske vojske za Korosko se more in sme nekaznjeno izvršiti nezasiščano dejanje, da je nek prenapeti renegat skozi okno streljal in ranil našega častnika, kakor nam je nedavno poročalo uradno poročilo tamošnjega poveljstva. Vzeli so sicer štiri talce, a jih drugo jutro zopet izpustili na svobodo in edina posledica tega dejanja je ranjeni častnik, ki šepa s palico po Borovljah, dokler ga nekega dne ne bo zopet kak nemškutar bolje pogodil. Sicer pa ni čuda, da se morejo dogajati take stvari, ker je vendar vrhovni poveljnik jugoslovanske vojske za Korosko znani major Lavrič, ki niti slovenskega ne zna. V njegovem sedišču še vedno

župani zloglasni nemškutar Ogris, ki ima celo pravico izdajati prehodne liste za prehod čez Dravo in more sam nemoteno hoditi vsak čas v Celovec poročat »Soldatenratu« o vseh novostih pri jugoslovanski vojski. Nailepše pa šele pride: Poveljnik nemške posadke na humberškem gradu, ki ima nalog varovati prehod čez Dravo proti Celovcu je doma tostran Drave in g. major so mu izdali dovoljenje, da sme vsak dan domov v območje naše vojske. Menda se je dotični nadporočnik zavezal s častno besedo, da ne bo vohunil, a mož je znan, da je že enkrat prekomil svojo častno oficirsko besedo. Prišel bo morda celo čas, ko se bosta oba gospoda kar skupaj vozila v jugoslovanskem avtomobilu čez Ljubelj in Tržič. Če pride slovenska stranka k g. majorju, sliši prvo: »Bitte sprechen Sie deutsch mit mir!« (Prosim govorite nemški z mano!) Ob slovesu pa: »Hvala lepa za bežulje, kakor se je pripetilo g. dr. Mišiču pred nekaj dnevi. Ali ni sramota za Narodno vlado SHS, sramota za nas vse, da povzbuje na celnem Koroskem mož, ki s poveljniki tamošnjih srbskih oddelkov brez tolača niti službeno ne more občevariti? Tu ne pomaga noben izgovor, da je g. major jako sposoben častnik, ki se čuti Slovenca v srcu. Kako je sposoben, smo pravkar dokazali z nekaj slučaj, saj niti v svojem sedišču ne more ali noče napraviti reda in zavarovati svojih častnikov pred zavratnimi napadi. Kak Slovenec pa je, je razvidno iz dejstva, da v vseh 35. letih svojega življenja ni smatral vredno, naučiti se matetnega jezika. Sedaj je gotovo lahko Slovenec, ker dvomimo, da bi mogel v Nemški Avstriji dobiti tako mesto, kakor v državi SHS. — Za enkrat naj zadostuje. Če pa ne bo zalego, smo pripravljene priobčiti še nekaj podrobnosti o razmerah v tužnem Korotanu, ki nikakor ne bodo v čast Narodni vladi.

Imenovanja v železniški službi. Nadzornik Rajko Golob je imenovan za ravnatelja državnih železnic v Ljubljani, za ravnateljevega namestnika (tehnična stroka) svetnik Maks Klodič in za ravnateljevega namestnika (upravna stroka) nadzornik Ivan Batagelj.

Zanimivosti iz Stajerske. Bivši »stajercijanci« hujskajo ljudi v Slovenskih gorah, proti Srbom in kralju Petru. V Ptuj so prve Srbe napadli ter so se spriznili z njimi šele pozneje, ko je prišlo več srbskih vojakov v mesto. — Mariborski škof je odločno na nemški strani »s katerimi ima intimne zveze«. Izjavil se je, da je »jugoslovansko gibanje« le prehodno! Ob priliki narodnega praznika je rekel: »kaj nas brigajo pravoslavni Srbi, mi smo katoličani!« Nemškutari imajo še vedno veliko moč. Nemški trgovci v Mariboru in v Celju so sicer odstranili nemške napise, obenem pa pravijo: slovenskih ne bomo izobesili, kmetje nas poznajo in nas bodo že našli! Vzrok tej nemški in nemškutarski prepotenci je naša popustljivost.

Slovenskim tehnikom. Dne 18. t. m. se je vršil v »Narodnem domu« v Ljubljani sestanek slovenskih tehnikov, katerega se je udeležil odposlanec Narodne vlade in zastopniki društva slovenskih inženjerov. Razmotrivale so se momentane težkoče v nadaljevanje tehnične študija. Tekom debate, v katero so posegli s svojimi nasveti zlasti g. inženjer in odposlanec Narodne vlade, so prišli navzoči do prepričanja, da za tekoče študijsko leto v današnjih razmerah ni misliti na nadaljevanje študija v Sviči ali na Francoskem. Prometne težkoče, nesigurnost na potovanju, slaba valuta in ovire pri nakazovanju denarja v tužino, so za enkrat nepremostljive. Torej ne preostaja jugoslovanskim tehnikom drugega, kot da se prepisejo na češko tehniko v Pragi, ker nam je pouk nemško-avstrijskih tehnik vsled tozadevne odredbe rektoratov onemogočen. Ker pa so v Pragi težkoče glede prostorov na tehniki, stanovanj in prehrane, odposlje Narodna vlada v prihodnjih dneh odposlanca, da uredi ta vprašanja. In najno potrebno je, da se dobi pregled vseh slovenskih tehnikov, ki reflektirajo na študij v Pragi. Vsled tega naj pošljejo vsi slovenski tehniki svoje naslove z navedbo stroke, semestrov in mesta dosežanih študij na naslov: Likar Bole, Ljubljana, Poljanska cesta 87. Tovariši pa, ki reflektirajo na pripomočke in svrhu nadaljevanja študija, naj pošljejo tozadevne prošnje, opremljene s potrebnimi dokumenti takoj Narodni vladi SHS, poverjeništvu za uk in bogočastje, v Ljubljani. — Pripravljalni odbor.

Znižanje obrestne mere vlog. Vsi bančni zavodi na Slovenskem, kakor tudi vse hranilnice in posojilnice so potom svojih zvez na sestanku dne 10. t. m. sklenile, z ozirom na temeljito izpremenjene denarne razmere znižati obrestno mero od vlog na hranilne knjižice, tekoči račun in žiro-konto, počenši s 1. januarjem 1919 na 3 odstotke. Znižanje obrestne mere se je moralo izpeljati, ker momentano vsled nastale stagnacije v gospodarskem življenju ni koristne uporabe za denarno prihranke.

Razpis uradniških mest pri državni posredovalnici za delo. Poverjeništvu za socialno skrb bo v kratkem potrebovalo več uradnikov, oziroma uradnic pri državni posredovalnici za delo in njenih podružnicah, ki bodo ustanovljene na ozemlju Narodne vlade SHS v Ljubljani. Radi tega se naj pismeno oglase pri podpisnem poverjeništvu vsi oni, ki so že kdaj delovali v kaki posredovalnici za delo in bi bili pripravljeni prevzeti službo pri državni posredovalnici. Pismenim priglasim je priložiti dokazila o tozadevni sposobnosti, oziroma o tem, da je pripravljen že delovati v takem uradu. Razen tega je opisati v priglasu osebne sposobnosti.

Delojemalskim in delodajalskim organizacijam. — Poverjeništvu za socialno skrb nujno potrebuje natančen kataster vseh strokovnih delojemalskih in delodajalskih organizacij na ozemlju Narodne vlade SHS v Ljubljani. Zato pozivamo vse tozadevne organizacije, da v lastnem interesu v najkrajšem času sporočijo podpisane poverjeništvu naslednje podatke: 1. Ime in sedež organizacije. 2. Število članov dne 1. decembra t. l. imena vodilnih oseb, višina članarine, pravila, socialne uredbe. 3. Ali ima organizacija posredovalnico za delo, njena ureditev in kdo jo vodi?

Čisto avstrijski sistem! Posnemamo iz »Jugoslavije«: Neskaljeno veselje in navdušenje je prevevalo našo srednjošolsko mladino, ko se je stvorila svobodna Jugoslavija. »Proč z nemškim, proč z avstrijskim sistemom!« to je bil klic učencev, to je bila obljuba profesorjev. Prišlo je drugače. Da se je na slovenskih srednjih šolah nemške literature veliko preveč poučevalo, je tako znano, in kako da je bila jugoslovanska literatura do skrajnosti zanemarjena. V novi svobodni državi — ni veliko bolje! Res se v kratkem času poldruga meseca učni načrt ne da končno preurediti — gotovo pa je pričakovati — od vsakega slovenskega profesorja, da bo čutil, kje in kedar je avstrijskega nemčevanja preveč. Saj so nekod pod pritiskom raznih nadzornikov diake višjih razredov naravnost mučili s podrobnostmi nemške literature: na prvi državni državni gimnaziji so v tem prvačili, dokler se dijaki niso uprli. Ne zagovarjamo dijaških uporov in štrajkov. A če se dijaki upro neupravičeni zahtevi profesorja, naj se učiteljski zbor ne postavi kratkoma proti dijaštvu. Dijaki VII. razreda so najprej prosili ravnateljstvo proti previsoki navitim zahtevam profesorja nemščine: ko to ni izdalo so začeli s štrajkom. Pri višjem šolskem svetu je neki referent nasvetoval profesorjem, naj bi sklenili razpust celega razreda. Ta gospod čisto pozablja, da je referent v Jugoslaviji in da ni več njegov šef vitez Kaltenegger. No, in profesorski zbor je sklenil, dva dijaka iz vseh ljubljanskih srednjih šol izključiti! Posledica? Nepotrebno razburjenje. Ponavljamo: dijaštvo ni imelo prav, da se je poslužilo štrajka, še manj prav pa imajo tisti, ki hočejo z avstrijskimi sredstvi vladati v Jugoslaviji!

Vsem članom in podružnicam Z. J. Z. na začetek! Vse nastalih razmer se je poselil osrednji odbor »Zveze jugoslovanskih železničarjev« v Ljubljano ter ima svojo pisarno v Narodnem domu, pritličje, levo, kamor naj se vsi dopisi pošiljajo. Prva številka našega zvezpeta glasila izide za Novo leto. Občinstvo in podjetja pa prosimo, da podpirajo naše glasilo z inserati, katere sprejema časnikarski odsek ZJZ v Ljubljani.

Aprovizacijske stvari.

Zmrznjena govedina.

Jutri, v soboto, in pojutrišnjem, v nedeljo, se bo prodajala zmrznjena govedina po cnotni ceni K 12[—] kg za imovite in neimovite sloje proti predložitvi izkaznice za živila. Na vsak odmere se dobi četrt kilograma mesa s priklado največ 25% kosti. Prodaja se prične jutraj ob 7 v običajnih mesnicah.

Domače vesti.

Prodaja »Edinosti« v Gorici prepovedana. Razprodajati našega lista v Gorici so nam sporočili, da so oblasti prepovedale prodajo »Edinosti« v Gorici. Ne vemo, kako je mogoče, da je prišlo do te prepovedi, ker list vendar izhaja, cenzuriran po italijanski cenzuri, v zasedenem ozemlju, in stvar nam je še tem neumljivejša, ko je vendar načelnik informacijskega urada za operativne čete, podpolkovnik Finzi izrecno izjavil našemu uredniku, da oblasti nikakor nimajo namena, zatirati naš list. Ravnanje se, kolikor je mogoče, po podanih nam pojasnilih, objavljamo vse uradne stvari, ki nam jih pošilja kr. italijanski uradi, v vsem zasedenem ozemlju smo edini slovenski list, ki je absolutna potreba, prebivalstvu slovenske narodnosti. Kako naj si potem tolačimo vest, ki nam je prišla iz Gorice?

Božični prazniki, prvi po razsulu Avstrije, so minili. Vreme je bilo neugodno, najprej dež, potem pa burja, a vendar je bilo po mestu vse dni zelo živahno, zlasti pa na sveti večer, čemur je pač mnogo tudi pripomoglo dejstvo, da je varnostna oblast podaljšala policijsko uro do dveh popoldne, oziroma za kavarne celo tudi za vso noč. Tako se je torej sveti večer praznoval precej šumno. Večje prireditve ni bilo. Posamezne družbe so se našle tuptam v gostilnah. Kakor je bilo javljeno tudi že prej v našem listu, se je priredilo božično drevesce tudi v bivši gostilni NDO, kjer se je zbralo veliko številno občinstvo. V kotu je stalo veliko božično drevo, bogato razsvetljeno z zelenimi, belimi in rdečimi elektrinskimi žarnicami in silajno peteržarno zvezdo, kar so napravili vrli narodni lastniki gostilne, dočim je za darove poskrbelo občinstvo, ki jim je zelo hvaležno na prireditvi. Prvi in drugi praznik sta bila v našem gledališču po dve predstavi, katere so bile vse dobro obiskane. V ostalem pa se letošnji božični prazniki niso razlikovali dosti od prejšnjih vojni božičnih praznikov, in zato le želimo, da bi vsaj prihodnje praznovali v blaženem miru.

V Renče. Nekaj dni sem nam vrača pošta naš list, pošiljan na naslov »Ivan Stepančič, renški župan, Renče«. Ker ne moremo verjeti, da bi nam naš dolgoletni zvesti naročnik, renški župan, vračal list, za katerega ima plačano naročnino, se obračamo tem potom na ljudi, ki so v zvezi z Renčani, da nam naznani, ali se morda renški župan ne nahaja več v Renčah.

Zanimivi računi. Včerajšnji »Lavoratore« je objavil vest, da je bivši avstrijski nadvojvoda Leopold Salvator po naravnost oderuških cenah prodajal armadi posušeno zelenjad, pri čemer je zaslužil 20 milijonov kron, in da je meseca novembra leta 1915 prodal mešano posušeno zelenjad po K 572 kilogram, dočim je bila cena v trgovini tedaj 3 K za kilogram. Prav je, da »Lavoratore« žigosa to oreduštvu, in še tembolj, ker je bil oderuh celo član cesarske hiše: toda spomnili bi »Lavoratore« še na nekoga drugega, ki je prodajal tudi isto blago in katerega je »Lavoratore« vedno povzdigoval v sveta nebesa: tržaško aprovizacijsko komisijo. Le-ta je prodajala suho zelenjad ubogemu tržaškemu prebivalstvu dolgo dolgo časa po — 10 K kilogram in je potem šele preuredila ceno tako, da so jo imovitejši sloji plačevali po 10 K, ubožnejši pa po 5 K, kar pa je pozneje menda zopet odgledlo. Kdo pa je bil tu oderuh, če je bila kupna cena — 5 kron?

Darilo K 1680[—] — Je razpisano iz ustanove Deseppi za sposobnega, delavnega in poštenega delavca, pristojnega in bivačnega v Trstu, ki bi mogel in hotel začeti na svoje rokodelstvo ali obrt, a ne more brez tuje pomoči. Zaenak se mu izroči takol, ko dokaže, da je storil s svoje strani vse, kar je treba za zagotovitev samostojnega rokodelskega ali obrtnega obrata. Dokaz za to se mora doprinesti tekom enega leta po podelitvi darila, drugače se izgubi pravica do prejema darila. Prošnje je vložiti do 10. januarja 1919 na mestnem magistratu in jim je priložiti: dokaze u usposobljenosti v dotičnem rokodelstvu ali obrti, krstni list, domovnico, pravstveno izpričevalo.

Podelitve se dve doti iz ustanove Deseppi, vsaka 440 kron, ubožnima, katoliške vere, v Trstu pristojnima in v Trstu bivačnima dekletoma. Denar se naloži obrestonosno do dneva poroke in se ne izplača, ako se poroka ne izvrši do 14. januarja 1920. Prošnje je treba vložiti do 10. januarja 1919 na mestnem magistratu ter jim priložiti: krstna lista obeh zaročencev, prošilino domovnico, pravstveni izpričevali obeh zaročencev in zdravniško izpričevalo, da sta oba zdrava in pravičnega telesnega ustroja.

Učiteljska in otroška mestna slovenske ljudske šole v Skednju. Spored določen za obdaritev otrok od strani poveljstva III. armadnega zbora, kakor prej določen, odpade. Definitivni spored je naslednji: Vsi otroci in ves učiteljski zbor se zbere v šoli samo enkrat in sicer na dan novega leta 1. januarja ob 9 zjutraj. — Šolsko vodstvo.

Darovi.

— V počastitev spomina pokojne ge. Marije Sedevič daruje Avg. Setničar 20 K svetlojavski podružnici CMD. — Denar hrani blagajničarka.

Poziv za novoletna voščila. Prosim vse naše cenjene inzerente, čitatelje in sploh vse one osebe, ki želijo uvrstiti v našem listu novoletno voščilo, za dan novega leta, naj se pravočasno javijo ustmeno ali pismeno podpisane, ker prekasno naročbe ne bomo sprejemali, ako ne bomo imeli prostora v listu. — Novoletno voščilo za 1. januar 1919. v obliki vizitke stane 15 K. — Inzeratni oddelek »Edinosti«.

Ljubica Trost

Guido Buttiro

poročena.

26. decembra 1918.

MALI OGLASI

Dekleten zbežala. Dne 22. decembra je zbežala zopet iz domače hiše u. Giacchino Rossini 16 IV, Sletna de klica, ki se imenuje Ivana Perdan. Nosi la rdečo kapo, belo, pleteno lopico, rdeč predpasnik in črne čevlje. Kdor ve kaj, naj sporoči na gornji naslov. 3162

Proč o se. zakonske sode z vzmeli in blazine. Postelje zakonske po zmernih cenah, radi dnočovanja. Ba riera 23. I. 3165

Vilijana. franoskega mojstra iz leta 1722, se proša. Cena 4000 K. Naslov pove ins odd. Edinosti. 3164

Presejnjak. italijansko-hrvaški ter italijansko ogrski in narobe, kupi škoka knjgar na ul. Molno pl. colo 19. 3166

Urad. sprejema popravila. Cen zmerne, delo točno. Veljavni ul. Tigor 5, IV. 3111

Kupujem. pohištvo, popelne kole in posamezne kose. — Campo Belvedere 1, Semblich, 138

Fotograf. Anton Jerkič postuje v svojem ateljeju v Trstu Via delle Poste št. 10. 3161

Urad. sprejema popravila ur tu in vseh strojev po najvišjih cenah. Barriera vecchia št. 17, IV. n. Petrič V. 3160

Vreče. kupuje Fran Babjič, Motu grande 20. 3157

Uratarska služba. za rokodelca, v sredini mesta se odda. Naslov pove ins. odd. Edinosti. 3157

Variete GAMBIRINUS Kabaret. Zvezdravnik dr. J. Čermák vsak večer velika varietna predstava Vstopnina K 1.

Zlato, srebro in dragulje. zobozuravn. k. T. T. Corso 24, kupuje po najvišjih cenah 1 n Od 9 12 dop. in od 3 6 dobroznana urarna in zla-pop Brezbolestno izdiranje tuma A. POVIH v Trstu T. T. z. zob, plombliran e in umetni Stare mitnice (Barriera vecchia 3) zobje.

Umetni zobje z in brez čeljusti, zlate — krone in obrobki —

VILJEM TUSCHER, konc. zobotehnik

Trst, ulica Caserma šte. 13, II.

— Ordinira od 9 p edpoldne do 6 zvečer. —

Proča se večja množina

jabolčnika.

Cena nizka.

Pojasnila: Hotel Balkan, Trst.

Novo pogrebno podjetje — Trst

Corso 47 (pri Trgu Piazza della Legna) Tel. 1402

Preskrbuje vsakovrstne pogrebe, prevoz mrličev na vse kraje države. Zaloga in razprodaja mrtvaških predmetov, krat iz kovine in vsako rstnega lesa v raznih oblikah, vencev, sveč itd. po zmernih cenah. Skladišča v lastnih prostorih via della Tesa 31. — Brzjavaj: Novo pogrebno podjetje — Trst

JADRANSKA BANKA

— TRST —

Via Cassa di Risparmio 5 - Via S. Nicolò 9.

Podružnice: Dunaj, Dubrovnik, Kotor, Ljubljana, Metković, Opatija, Split, Sibenik, Zadar. Ekspozitura: Kranj.

Obavlja vse v bančno stroko spada dajoče posle.

Sprejema vloge na knjižice in tekoči račun

in v ilrah in kronah po najkulantnejših pogojih.

— Uradne ure blagajne od 9 do 14. —

Brez posebnega obvestila.

S tužnim srcem javljamo žalujoči sinovi Fab'an, Leopold in Anton, hči Zofija por. Visnjovic, v imeru zeta, nevest in vnukov, vsem orodnikom in znanem prežalostno vest, da je njihov dragi, ljublj. i oče oz. tast in stari oče, gospod

Jakob Žgur

— fin. stražnik v pok.

v starosti 83 let, 25. t. m. po kratki bolezni mirno v Gospodu zaspal.

TRST, 26. decembra 1918.

Žaluječe družine Žgur in Visnjovic.

Novo pogrebno podjetje Corso 47.